

517

CANIGÓ

REVISTA MENSUAL CATALANA

ÒCANIGÒ
REVISTA MENSUAL CATALANA

CANIGÓ

Any I.

Méjic, Juliol de 1918.

Núm. 2.

IÑESTA GERMANS.

- Magatzemistes i Fabricants de -

- - - - Vins i Licors. - - - -

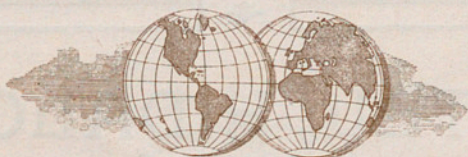
**Importadors Directes de Conserves i Olis
Espanyols.**

4a. DEL SOL No. 78.

Teléfono Ericsson 53-10.

MEJIC, D. F.

**Representants Unics del
Xocolata Torrent, de Bañolas.**

MARCA REG. N.º 15674

COMPANIA DE ANILINAS HISPANO-SUIZA

MÉXICO. D. F.

Av. Uruguay, 56 Apartat 2789

Direcció Telefónica:

— **HISPASUIZA** —

Códics: A. B. C. 4a i 5a.

Edicions.

□ □ □ □

Colors d'Anilina

per a

Cotó, Llana i Seda

Sulfur de Sodi

Paranitrànilina

Betanaftol

Sal d'Anilina

Oli d'Anilina

Prusiats

ACIDS

Muriàtic i Sulfúric

Bicromats, Hiposulfits

Casa Matriu:

HELVETIA COMMERCIAL Co. INC.

154, Nassau St.

Apartat 1477. - New York.

□ □ □ □

Savons Industrials

per a

Teneries, Tintorereries i

Estampat

Sulfoleina, Acetat de

Cromo

“OIL SOAP”

NEGRES REDUITS

LACA NEGRA

**NEATSFOT, especial per
a l'engrasament de couro.**

IMPORTACIONS DIRECTES

DE TOTA MENA D'ARTICLES

HOTEL HIDALGO.

Av. 16 de Septiembre 39,

TELEFON ERIC. 93 13.

| MEJIC, D. F. |

❖ Habitacions ben amoblades i ventilades. ❖

❖ Servei de Restaurant d'abonats i a la carta. ❖

→ PREUS MODICS. ←

TALLER DE JOIERIA
— DE —
JOAN GUERRI.

AV. F. I. MADERO, 57 TELEFON ERIC 925.

ES FAN I ES REFORMEN JOIES

DE TOTES MENES.

□ □ □

ESPECIALITAT EN GRAVATS I ESMALTS.

LA CORONA

Fábrica de Mistos.

4a. Gorostiza i Av. del Trabajo.

————— Teléfons: —————

Eric. 90 54 Mex. 64-66 Negro

Apartat Correu 160

Cable: ALMOCIA.

Almela, Montull & Cia.

————— MEXIC, D. F. —————

O ♦ A ♦ CARLES

Sucessor de MAURICE RAOUL - DUVAL

Comissió - Importació - Exportació

Av. BALDERAS, 62 - APARTAT 1359

Méjic, D. F.

IMPREMTA

TREVALLS COMERCIALS.
RELLEUS I LLIBRES RATLLATS.

ENRIC GAVALDA.

4A. MESONES, 110.   TELEFON ERIC 49-59.
MEJIC.

MAST DELA
ALLA LUZ

AGENCIA DE MUDANCES

— DE —

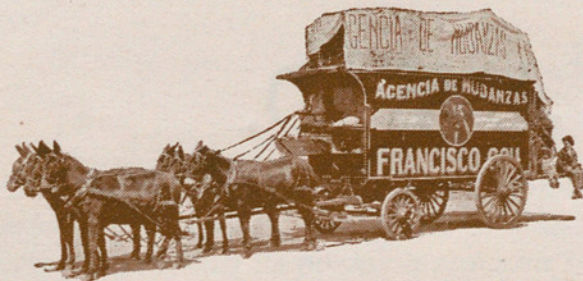
FRANCESC GOU.

Mudances, Embalatjes, Embarcs i Desembarcs.

—: PROMTITUT I ECONOMIA. :—

Aquesta Agencia compta amb un excelent servei de
conductores per a trasportar pianos i caixes de caudals.

Despatx: 1a. CAPUCHINAS 15.

Teléfans:

Mexicana 1439.-

Ericsson 177 .-.
~~*~*

MEJIC, D. F.

Napoleón

FOTOGRAFIA.

Av. Francisco I. Madero, 47.

Teléfono Eric. 7-90.

MEJIC, D. F.

BARBERIA

AMBOS MUNDOS

Mateo Balsells.

5a. BOLIVAR 41.

Servei esmerat

i higiènic,
massatge elèctric, etc.

MEJIC, D. F.

No. 7138.

J. M. O.

OLAGUER ORDEIG.

-:- Fabrica de Fils per a Cusir, -:-

-:- Teixir, Brodar i Bonetería -:-

3a. Penitenciaria 34. -:- Tel. Ericsson 57-74

MEJIC, D. F.

CANIGÓ

REVISTA MENSUAL CATALANA

Any I.

Méjic, Juliol de 1918.

Núm. 2.

CRONICA

Amb la sortida del primer número de CANIGÓ s'han desfet moltes incògnites i s'ha demostrat que quan el propòsit de portar a cap una idea formigueja en algun català, malgrat totes les inconveniències i contratemps que's presenten, se salven i lo que alguna vegada és conversa d'amics, que no passa del cenacle quotidià, pren cos i es desenrotlla.

I are ens creiem en el cas de donar alguna explicació, tota vegada que ja està definida la nostra actuació i el nostre programa. No ha faltat qui ha dit que d'aquesta revista ne sortiria un altre centre català, i això és un judici temerari. Nosaltres mai havem pensat que la nostra revista pogués ésser escambell per a obtenir un càrrec oficial o crear una corporació que vingués a donar una patina de llautó a les nostres modestes pretensions de joves entusiastes per un ideal al que'ns devem tots els catalans. El dia que CANIGÓ pretengués fer una atmòsfera de dissidències o desitjés la creació d'un grup de dessertors, aquell dia trencaríem les nostres plomes i ens tancaríem a casa perquè el llot no arribés a tocar-nos, deixant amb molta recança aquesta tasca que'ns havem emprés.

Una vegada per sempre repetim: que CANIGÓ és netament independent; que no admet imposicions de

ningú; que no pertany a cap grup ni està inspirat per persones determinades que pretenguin justificar-se, i que no ha tingut, ni té, ni vol altre protecció que la que'ns donen els nostres paisans amb els seus anuncis i subscripcions.

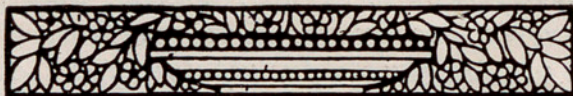
Si des de aquestes columnes alguna vegada defensem a un individu, serà perquè creiem de justícia defensar-lo. Nosaltres amb CANIGÓ ens hem proposat fer una revista seria i catalana; mai ha sigut el nostre propòsit posar una barberia

I ara, parlem del èxit del nostre primer número. Aquest ha superat a lo que'ns pensavem, la colonia catalana ha correspost als nostres esforços, i no solsament hi ha correspost sinó que hi ha co-operat en tal forma que a ella més que a nosaltres se li deu que CANIGÓ sigui verament una revista que respongui als nostres propòsits.

El primer número sorti amb algunes deficiències del tot imprescindibles, però en endavant podem assegurar que aquestes quedaran subsanades, tota vegada que ja contem amb tallers de propietat i des de'l número vinent CANIGÓ serà imprès per complert a casa.

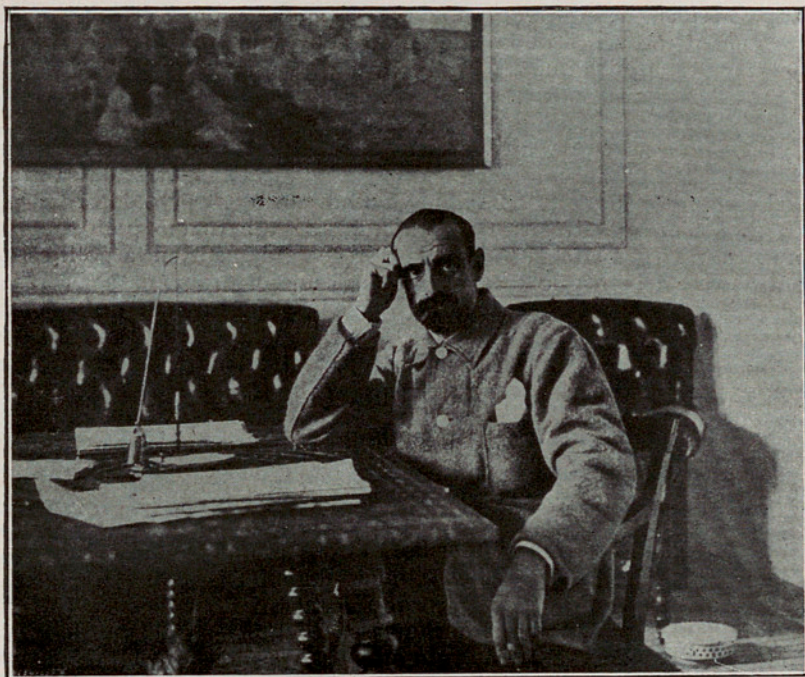
No volem prometre, preferim anar de sorpresa en sorpresa amb els nostres subscriptors; cada número sortirà més perfeccionat i ja tenim en cartera originals que al ésser coneguts dels nostres favoreixedors, han de cridar l'atenció de tots.

Mercès doncs a tots els que co-operaren en el primer número, especialment a les damiselles que amb els seus rostres, sadollants de vida i gentilesa, han portat en la prosa de la nostra vida i del nostre lluitar quotidià, una alenada de juvenesa, plena de somnis, amb aquella frescor que sols tenen les roses fresques i flairoses qu'embaumen els jardins de la nostra terra.

PARLA EN CAMBÓ

D'una *interview* celebrada pel *Caballero Audaz*, el periodista madrieny Josep Mª Carretero, amb en Cambó, en copiem els següents paragrafs que sintetitzen les aspiracions dels directors de la política catalana.

.....

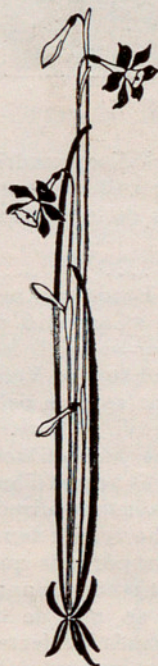
La Lliga regionalista—diu en Cambó—está regida a Barcelona per un directori el legit amb caràcter permanent anomenat «Comissió d'Acció Política». Aquest directori té la facultat d'ampliar-se amb les persones que creiem convenient, i aixís ingressá en ell el senyor Ventosa. Tots els directoris polítics d'Espanya han fracassat sempre pels desacorts i competencies dels seus components. En canvi, el nostre directori vé funcionant des de fá molts anys, sense que mai en son interior s'hagi promogut una discussió, ni un sol dels seus acorts s'hagi sotmés a votació. I és que entre'ls components del esmentat directori, además d'una absoluta compenetració espiritual, ha regnat sempre una fraternal cordialitat i un sentit d'acció col'lectiva per més que cada hú dels seus membres hagi cultivat la seva actitud predominant, arrivant junts a constituir un organisme que regoneix, en mig de la major impersonalitat, les característiques del ser polític més perfecte. Moltes obres que se m'atribueixen a ne mi, son, més que meves, dels

meus companys, i lo mateix passa en altres coses que se'ls hi atribueixen als demés. Mai s'ha produït entre nosaltres la més petita manifestació de gelosia ni de discòrdia; havem considerat sempre com un èxit col·lectiu l'èxit personal de cada hù de nosaltres. Gràcies an aquesta unitat de criteri, la «Comissió d'Acció Política» té sobre tots els regionalistes catalans una autoritat que ningú discuteix, i a ella es deu la perfecta disciplina que sempre ha regnat dintre del partit. En tot moment, un acord de la «Comissió» ha sigut considerat per tots com un acert, sense que a ningú se li hagi ocorregut, tan sols, pensar amb la probabilitat d'una equivocació.

.....

Creiem que, en definitiva, tindrem d'ésser nosaltres els que donuem a Espanya l'organització que ha d'ésser el fonament de sa grandesa. El desig de l'autonomia de Catalunya no és per a entornar-nos a Barcelona i concentrar a Catalunya la nostra actuació política, sinó tot lo contrari: es el desig d'intervenir decididament en la política general, sense deixar a nostres espatlles ni un sol problema per a resoldre que pugui, en qualsevol moment, senyalar un fracàs dintre de la política general. Mentres no estigui reconeguda l'autonomia de Catalunya, l'actuació del governant català serà quelcom perillosa, doncs sempre pot produir-se un conflicte entre llurs deures de governant espanyol i llurs sentiments com a català. Nosaltres ens trobem capacitats per a governar, per a regir a Espanya. Entenem que de tots els polítics espanyols, som els que tenim més solidesa i una tècnica política perfeccionada. Més sincer no puc ser-li.

.....

L'abella del meu blasó

Abella errant qui entre mes roses fresques
de la teva ala al voleteig suau,
i xucles la delícia de tes bresques
gravant el teu punt d'or en l'immens blau;

Abella errant entre mes roses fresques:
jo't gravaré en l'escut de mon palau,
en mes armes ausents cavalleresques
i en la proa d'ensomni de ma nau.

I baix l'escut una inscripció qui diga:
«Melifica p'els bons, abella amiga,
i fibla contra els vils ton agulló.»

Ira i tendresa... Així, diu l'Escriptura,
un dia fabricares ta dolsura
dins la gran gola morta d'un lleó.

GABRIEL ALOMAR.

Roser Català

Sreta. Francesca Ferrer.

Sreta. Dolors Costa.

Sreta. Maria Viçaf.

ALBUM DE CANIGÒ

MEJIC, JULIOL 1918.

LA MANCOMUNITAT CATALANA
I L'INSTITUT
D'ESTUDIS CATALANS

RESTA en nostres cors la profunda impressió de la desaparició del malaguanyat Prat de la Ribera, d'aquest il·lustre patrici català que amb son esforç arribà a l'afirmació de la personalitat de Catalunya donant-li amb la Mancomunitat, les noves Taules de la Llei.

En Prat de la Ribera amb la Mancomunitat donà un nou poder a Catalunya. Amb la Mancomunitat per ell presidida, s'obriren carreteres formoses, enllaçà pobles amb fils telefònics, començà a crear biblioteques populars, amb edificis propis, creà una escola, —l'única qu' existeix a Espanya— de bibliotecaris per a proveir-les, i llençà un segon emprèstit amb les accions escrites en català. La Mancomunitat se constituí en banquera dels Ajuntaments de Catalunya, concedint-los crèdit pel doble de son pressupost, amortisables als cinquanta anys, etz, etz.

Aquesta és una de les principals feines de'n Prat de la Ribera. La segona part pot comprovar-se amb les noves institucions de cultura amb que conta Barcelona, moltes d'elles subvencionades i sostingudes per la Diputació Provincial de la ciutat comtal.

Els nacionalistes han sigut l'element polític que ha donat més empenta a n'aquesta modernització, no solsament apoiant a la Mancomunitat amb sa tasca de construir vies de comunicació, repoblació de muntanyes, sanejament de rius, la lluita contra'l paludisme, estudi de plans de ferro-carrils secundaris, formació d'un mapa geològic, etz, etz, sinó que'n l'implantació de centres i llocs destinats al estudi han portat sempre la devantera.

El primer pas d'aquesta obra sigué la fundació del Institut d'Estudis Catalans que a la vegada realitzà l'estudi dels components que son l'essència i els comprovants de la personalitat històrica i de la realitat nacional, que vé a desenrotllar l'activitat científica catalana i a obrir-li les fronteres de la ciència universal valent-se de sa propia llengua. Els estudis històrics, els arqueològics, els filològics i els científics avancen amb una activitat meravellosa. En llengua catalana son presentades les tesis científiques a París i a Zurich; en llengua catalana son redactades les publicacions del Institut, i quines reb la ciència europea amb comentaris crítics publicats en les revistes més prestigioses del mont científic universal. Aquesta actuació científica ha ampliat llurs bases i les ha assegurat en el pervindre enviant pensionats a n'els seminaris de filologia d'Alemanya mentres es prepara una reforma pedagògica que compregui les qüestions d'ensenyança elemental, tècnica i superior.

Responent al envió d'aquets pensionats, a la vegada es fundaven els cursos d'alts estudis, s'obrí l'Universitat Industrial, on funcionen avui les ensenyances de les indústries tèxtils, el laboratori de Química, l'Escola de Curtits, l'Escola d'Agricultura, l'Escola Elemental del Treball i l'Escola Superior dels Bells Oficis. Dintre del mateix conjunt funcionen annexes, la Borsa del Treball amb el Secretariat del Aprenentatge.

La beneficència pública sofreix també una transformació radical, i apart del especial cuidado científic en els serveis, s'aten al problema del treball en aquestes cases benèfiques, com en la Provincial de Caritat, establint-se noves manufactures d'art en vies de formació i además de la impremta i el taller de les arts del curtí, empalmant sa acció amb l'Escola Superior dels Bell Oficis, quina's proposa el renaiement de les velles indústries de Catalunya: els vidres, ferros, ceràmica, esmalts, fusteria, teixits, jardineria, etc, etc.

Si és en l'aspecte pedagògic, les reformes han sigut importants, s'han posat de relleu trovant sa fórmula en el mètode Montessori, d'universal prestigi, venint la Doctora a donar un curs a nostra ciutat, al que han assistit alumnes de totes les ciutats d'Europa i Amèrica. Al ensemps s'han construït edificis per a escoles, l'Escola de Bosch de Montjuich i altres.

Totes aquestes activitats donen l'idea de la realitat d'un poble que com el nostre no pot restar endormiscat i refiat a les promeses dels polítics de la *meseta* central. Els filòlegs formen el diccionari de la Llengua. La secció de Ciència del Institut publica la flora de Catalunya. La secció d'Arqueologia estudia els monuments. La secció Històrica acobla documents i estudis.

I aquest resorgiment és degut a la Mancomunitat, i amb ella an en Prat de la Ribera. Si repareu en tot lo que havem ressenyat, hi veureu senyalats tots els aspectes de la vida nacional; totes les possibilitats de la nostra personalitat futura han sigut previstes en aquest plan vastíssim.

Catalunya en el estranjer té una importància que justifica son mèrit. Tan sols en països com Méjic, on existeix una animadversió incompresa contra ella, es on he pogut comprovar aquesta deixadesa dels nostres i aquest temor de parlar de la nostra terra, com si totes aquestes demostracions no fossin proves demostratives d'un poble que no sab ni pot avenir-se a viure una vida de contemplació i decadència.

Totes aquestes millores de que parlem demostren fins on arriba l'impuls de renovació que a Catalunya portá la Mancomunitat; aquest programa sintetitza l'aspiració de tot un poble i demostra que quan els que per voluntat popular están obligats a senyalar un camí al poble que ha confiat amb ells, saben complir com a ciutadans i enaltir sa patria.

Podem estar orgullosos de que la gloria de la nostra dolça Catalunya sigui reconeguda per propis i estranys; per aixó al fer memoria d'aquesta tasca que és filla d'aquell temperament tot amor i per sobre de tot actiu, no podem deixar de cridar tan fort i amb tot el sentiment que'ns dona l'enyorança de nostra llar i visca Catalunya!

ELS NOSTRES ARTISTES

PAU CASALS

MALATS, Granados, Manen, Cassadó, Bordas, Viñes, la Barrientos, la Gay, Lázaro, Vives, Viñas, Blanchart... Estol gloriós de la lírica catalana que passeja triomfalment per tot el món el nom de Catalunya. Un d'ells, el plorat Granados, tal vegada estava destinat a ésser l'astre de primera magnitud d'aquest cel esplendorós de les nostres glories en el regne de l'harmonia.

Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schumann, Mendelssohn i Schubert, tots aquests autors d'insuperables sonates, tríos, quartets i quintets han trobat en el violoncel·lo d'en Casals una inspirada, al ensem que sentida interpretació, i al qui la crítica ha nomenat virtuós de la música.

Técnica i expressió: en aquestes dugues paraules se son fill, comencá a ensenyar-li solfeig, piano, violí i harmonia. Tan evidents sigueren els seus progressos, que's decidí a donar-li una sòlida instrucció musical.

Una orquesta de Barcelona que sentí al noiet Casals, en el Vendrell, sigué la causa de que abandonés el violí, trasladant-se a Barcelona, i matriculant-se en l'Escola Municipal, a la classe d'en Josep García, ab qui fe sos estudis en molt poc temps.

Després se matriculá en la classe de música de cámara que donava en Monasterio, obtenint el primer premi. (Al mateix temps estudiava el contra-punt amb el mestre Bretón.)

L'éxit definitiu l'obtingué a Espinho (Portugal) en 1898, i desde aquest punt ja comensá sa carrera de concertista, puig tigué, per primera vegada, contractes d'importancia per a fer una *tournee* a l'América.

Com tot artista, la seva vida no deixá d'ésser accidentada, més no per aixó se sentí decaigut en son entusiasme artístic, al contrari,

sintetitsa son art. An en Casals se li reconeix una supremacia artística que fá que se'l consideri com a mestre per els cantants i compositors estranjers.

Comencá la seva carrera que encare era un nen, tenia cinc o sis anys. Era per l'any 1880, en el Vendrell (Tarragona). El seu pare, organista de l'iglesia de Sant Salvador, sorprés de la excepcional organització de

lluità fins a ésser consagrat com artista en un concert donat a Londres, en el que interpretà d'una manera magistral les obres de violoncel·lo d'en Bach, i en les quals es una especialitat. Sos triomfs han consolidat son justificat nom mundial.

De retorn del estranjer sigué nomenat professor del Conservatori i de la Escola Municipal de Barcelona, fundant la Societat de càmera amb artistes del nóm de Gálvez, Crickboom i Rocabruna.

Son entussiasme per la direcció d'orquestra no té límits. Ha dirigit la sinfonia de Moor, en l'Associació de Barcelona, i altres obres simfòniques en diferents punts.

Com a compositor, té escrites algunes obres per a piano, violí, violoncel·lo i orquestra. La seva obra més interessant es *La visió de Fray Martí*, per a chorus, solo, orgue i orquestra.

Té diferents condecoracions espanyoles, i és un admirador dels nostres músics.

Actualment es a Madrid en quina població donará uns quants concerts, que son esperats amb veritable interés per tots els aimants de la música i de la crítica musical especialment.

Des de aquestes terres desitjem a n'en Pau Casals un éxit més als que ja té conquerits.

¿No veiem, sense moure'ns d'Espanya, defensar del Govern estant o dels orgues de Govern el dret indiscutible de Portugal a disposar de la seva sort? I ¿no són els mateixos defensors d'aquest dret els que'l neguen a tota altra personalitat ibèrica? ¿Es que hi ha una major diferencia entre Castella i Portugal que entre Castella i Catalunya? La historia ens diu que no. Pel contrari, entre castellans i portuguesos el parentiu és en tots conceptes molt més segur. L'origen d'ambdúes nacionalitats és el mateix. Llur pare comú és D. Pelayo.

En canvi el parentiu amb Catalunya vingué per aliança. Catalunya nasqué de molt distint origen, i si intervingué en les relacions familiars dels altres territoris de la península hispànica, fou després d'haver-se confederat amb Aragó i obligada pels antecedents d'aquest reialme, no pels propis. I, així i tot, seguí la seva ruta independentment dels altres nuclis peninsulars. Doncs, malgrat tot, els nostres centralistes a ultrança veuen en Portugal una nació ben definida i identifiquen en una altra de sola tota la resta del territori ibèric. Es la forga del fet consumat que se'ls imposa, obligant-los a caure en la major inconseqüència. Encara que també, en el fons, podria haver-hi en el seu obrar una consèqüència excessiva que els fes preferir el règim uniformat sense el territori portugués, que la veritable unitat ibèrica a base de respectar els atributs de les nacionalitats que hi entressin.

J. MORATO I GRAU.

DEMANDES OFICIALS DEL

NACIONALISME CATALA.

1. Estat Catalá autònom, sobirà en el règimen de la vida interior de Catalunya.
2. Parlament o Assemblea legislativa catalana, responsable sols davant del poble catalá.
3. Poder executiu o Govern catalá, responsable sols davant de l'Assemblea.
4. Vigencia del Dret Catalá, quin tindrà en l'Assemblea son orgue de renovació.
5. Poder judicial catalá, amb un Tribunal suprem que falli en última instancia les causes i plets dintre de Catalunya.
6. Oficialitat de la llengua catalana, i lliure us del idioma catalá en tots els actes privats i públics.
7. Unió federativa espanyola o ibérica, regida per un poder central que tinga a son càrrec les relacions exteriors, les relacions entre els Estats federats, l'exèrcit i la marina, les comunicacions generals, la moneda, els pesos i les mesures, el comerç, les aduanes, etc. etc.

ELS MEDIS MATERIALS

De la "Nacionalització de Catalunya"

I arribem a la qüestió més difícil, a la qüestió de la qual depén la possibilitat de realitzar tot el vast programa de nacionalització que hem exposat. Arribem a la qüestió dels medis materials, pecuniaris.

I bé: al nostre veure és aqueixa una qüestió de voluntat, d'acert i de psicologia. No és insoluble, ni invencible, ni extraordinàriament difícil. Plenament l'han resolta la majoria dels pobles que a Europa treballen per la consagració de la llur individualitat nacional. Serem els catalans l'excepció trista?

Molts dels medis que hem proposat no demanen més que bona voluntat i fé. Altres poden cobrir ells mateixos les despeses que representen. L'esforç gros, enorme, a fer, és el relatiu a les escoles primàries. Principalment per a elles s'

terminats articles de consum hi van unes etiquetes del Concell Nacional txec, que equivalen a segells d'un valor petitíssim; els txecs, al comprar aquells articles, exigeixen que hi hagi l'etiqueta esmentada, i que l'industrial, pel compte que li té, posa de bon grat. Per a cada industrial aixó representa uns quants céntims diaris; però la suma de les menudes quantitats representa, al cap de l'any, una quantitat fortíssima. Tot está en fer entrar el procediment en els costums de la gent.

2. S'haurien d'organitzar grans festes, especialment deportives, per a les quals se pot pendre exemple dels *sokols* eslaus, i particularment dels txecs. Aqueixes festes servirien alhora per a fomentar el conreu físic de la raça, que té una grossa importància per a l'esdevenidor del nostre poble. Organitzen festes, i en treuen quantiosos

A. Rovira i Virgili

Com s'obtidrien les quantioses sumes necessaries?

Les cotitzacions, els donatius, les subvencions resultarien insuficients; no representarien més que una petita part de les quantitats precises, Cinc abundoses fonts d'ingressos veiem possible.

1. Podria establir-se després d'un estudi assenyat i madur, una mena d'impost indirecte, a semblança del que's fá a Bohemia. En de-

beneficis, associacions professionals com la de la Premsa, ¿i no'ls treuria, per a les escoles catalanes, l'organisme nacionalista que les celebrés?

3. Es un cas freqüentíssim en les nacionalitats que lluiten per llur llibertat, el dels homes de gran fortuna, i adhuc de fortuna modesta, que, en el testament, deixen quantitats o bens per a obres nacionalistes. A Catalunya no's veu cap o quasi cap cas d'aqueixos. Les deixes són generalment per a esglésies i capelles. Adhuc els homes de ver patriotisme catalá, quan consignen la llur voluntat per a més enllá de la mort, pensen, de vegades, en els parents llunyans i en la vella serventa fidel; però no pensen en Catalunya. Una crida al catalans per a aquests casos, ¿no tindria una bona acollida, no faria entre els amors a la patria en les voluntats póstumes? ¿No hi hauria dotzenes de patriotes que de bon cor farien, en la transmissió dels llurs cabals, una part a l'obra de l'ensenyament catalá?

4. A l'América els catalans són alguns centenars de mils. Serven un patriotisme fervent, romántic, i força d'ells són homes de fortuna. Si se'ls demanés el llur concurs per a bastir escoles catalanes, per a organitzar l'ensenyament en llengua catalana, estem segurs que'ls llurs donatius serien quantiosíssims. Cada agrupament important de catalans en les poblacions americanes, fóra capaç de donar la suma necessària per a bastir al menys una escola.

5. Compta la Catalunya d'avui amb un estol gloriosíssim d'artistes escampats pel mon, rics de fama tots, rics de cabals alguns. ¿Perqué no'ls cridem un dia a l'any—per Cap-d'any mateix—a Barcelona, i no'ls demanem la llur contribució d'art al tresor de les nostres institucions? Si els cridessim vindrien, vindrien tots, i ben contents. Vindrien els nostres escultors, els nostres dibuixants, els nostres pintors, els nostres actors, els nostres cantants, els nostres músics. La gloria catalana vivent se trobaria aplegada. Per a que les escoles i les institucions catalanes sorgissin i s'enfortissin, uns ens farien present de les figures, altres de les teles, altres d'harmonies. Festa de l'Art catalá, en diríem. Quina fé ens donaria! Quins espléndids resultats se'n obtindrien!

¿Será tot aixó un plan quiméric, una encisadora fantasía sense realització possible? No, no. No demanem cap miracle. I si miracle fos, altres pobles bé l'han fet.

Per a fer-lo nosaltres ens bastaria, no desitjar-ho inactivament, sinó volguer-ho. I hem de volguer-ho amb voluntat dura e intrençable. Hi va l'honor de la nostra generació davant la Catalunya futura. Aquesta tasca de nacionalització, de reedificació, ha de fer-se per ineludible deure patriótic. D'aixó depén que en la gran revista històrica de la ciencia, de l'art, de l'espiritualitat i del pensament humans hi sigui o no sigui Catalunya. D'aixó depén que la nostra patria sigui en l'esdevenidor un nom mort, o bé una viva llum de gloria.

A. ROVIRA I VIRGILI.

PALS I GANXOS

Josep Viñas.

Deixeu-me afegir una nova filagarsa del Dolor en el teixit de les fosques desesperances, amb el petit comentari que vull fer sobre la mort d'un artista catalá, fá pocs mesos, en la més lamentable (i censurable) indiferencia nostra.

En Josep Viñas, l'esquisit pianista baixá a la fossa, camí de la eternitat, després d'una llarga i penosa malaltia, sense el sentimental *adeu* de la colònia catalana; sense l'anyorivol reguer de fulles deixades per la ma del company o del deixeble, fulles ploroses caigudes en la testa erta, per la que passaren, quan l'alé vital l'animava, les harmonies de Lluís de Beethoven, Mozart, Wagner.... tota la pleiade de génis de la divina

forma, immortals en la immortal belleça.

Jo recordo del pobre amic, ausent per sempre, els dies de fresca joventut, els llurs éxits clamorosos en la Barcelona amada; en la França amiga; i, més tard, com un sol ponent, an aquí, en l'exil; en la terra sempre extranya per els qui, nats an aquella amorosa, com l'esclau de la balada de Heine, perteneixem a la tribu dels que moren d'amor fóra d'ella!

Mestre en Viñas de la Escola de Música, de la urb catalana per exelencia, tingué deixebles que adquiriren fama mundial, com la Barrientos.

Dominador segur del teclat, els llurs dits de ferro arrencaven, ja, suaument, la tendra melodia, ja la torrentada de notes clamoroses, que eren desconsol, que eren lluita, que eren sacrifici, que eren afany de les infinites promeses de la vida....

Me sembla veure'l encar, a sa arribada a Méjic, junt amb llur deixeble Coll, en el Orrin, derruit fa temps, en el primer concert d'entrada, i a benefici del Orfeó Catalá-d'aqueixa entitat, sempre mancada d'auxilis-, i en quina festa, al igual que l'artista, triomfava Catalunya amb la presència oficial del ministre d'Intrucció pública, que ho era aquell gran home, que s'anomená Just Sierra.

La premsa d'aquí fou unanime en la critica: era un pianista eminent el nostre pianista.

Després, el silenci i l'oblit ho borrarren tot....

Miserablement, mesquines competencies volgueren fer-li el vuit; i no puguent criticar al professional, s'arrapá la enveja al patriota, i murmurava d'ell que no era bon catalá. (Aquí hi ha catedràtics de patriotisme que, palesament, demanen una excomunió.)

En conversa, sense rencor, el malograt amic meu deixava escapar la queixa de llurs llabis per aquesta manifesta injustícia; i, com tocat momentaniament per la febre patriòtica, s'encenia son rostre, i me deia:—¿Qué no só catalá? jo, que daría tota la sang de mes venes per a la Catalunya del meu cor! Tontos.....

Acepta, esperit, ánima, lliure ja de les miseries d'aquest mon, les tardes remembrances nostres del teu pas per la terra; i en aquest dia de juny plujós en que escrit aquestes impresions, i que també deuen ruixar la soletat de ta tomba, trovi-hi les llágrimes que la nostra brutalitat no plorá a temps.

MARIAN VILAMAR.

La coqueteria i la dona.

La dona, apart les opinions de molts homes, deu ésser coqueta; s'enten en el bon sentit de la paraula, doncs per ésser agradable al home no n'hi ha prou amb que sápigam fer les feines de la casa, cal que sápigam presentar-se davant del marit i poseexi el secret d'atracció.

Generalment al home 'l sugestiona contemplar una damisella que porti el vestit amb cert caient elegant, el capell amb gust, un llaç, una flor, qualsevol objecte que denoti en la dona que'l porta, gust i sencillega.

I no és solsament en el vestir, en lo que la dona deu guardar, lo que'n podríem dir estètica de la moda; és en el gest, en el moviment de la mà, en el rostre, en el parlar, en tot lo que fá traslluir la nostra manera de ésser espiritual i que és necessari per a poguer tenir un tracte social que no'ns posi en ridícol.

I apropósit d'aquest tema recordo un cas del que'n vaig ésser testimoni i fins a cert punt, personatge secundari: una dia, tres catalans, no d'aquests que'n anglés en diuen *smart*, estaven aprop meu, i passaren bon trog apartades, una senyora i una senyoreta que amb l'elegància i la gràcia que posaren en el saludo que dirigiren als tres catalans, els devien conèixer de temps, i un d'ells digué als dos companys «aixó son dones simpàtiques, a fé que les nostres no'n saben d'ésser fi...» i no acabá la paraula perque un d'ells li feu una senya de que jo era catalana; interiorment vaig acabar la paraula aquella i em dolgué l'ánima que'ls nostres paisans ens consideressin tan faltades de cultura social.

Es cert que la vida té molt de prosa, però deveu procurar idealitzar-la, no solsament per a vosaltres mateixes, sinó per al vostre marit, que en mig de les preocupacions naturals del seu negoci, no li cau malament un somriure o una mirada que'l distregui de llurs preocupacions.

FLOR DE NEU.

DE CATALUNYA ESTANT

BARCELONA.

Ha mort en Narcís Verdaguer Callís, víctima de penosa malaltia que venia minant s'existencia, però malgrat aixó son esperit enamorat de Catalunya semblava recobrar noves forces.

En els primers anys de sa juvenesa fou un fervent propagandista del ideal catalá. Sa brillant paraula esclatá més d'una vegada en indignació contra els atacs dirigits a la nostra llengua.

Ell fou el fundador de La Veu de Catalunya, quina es publicá semanalment per espai d'alguns anys. En la direcció del diari esmentat doná rellevants proves de son amor a nostra terra.

Com a polític, la fermesa de ses conviccions el feu digne de la consideració de sos compatricis.

Ha mort en Verdaguer Callís quan encare podia fer grans serveis a Catalunya.

El día 17 d'Abril deu inaugurar-se el II Congrés Universitari Catalá, quin tindrà lloc en el paranife de l'Universitat.

S'han inscrit com congressistes els professors de l'Universitat i varis distingits catalans del Roselló: Mr. Carsalade du Pont, Emmanuel Brousse, Pere Vidal, Juli Delpont, Lluís Pashe, Francesc Carles Grande, Esteve Casaponce i les entitats Societat d'Estudis Catalans, de Perpinyá, Revista Catalana i Muntanyes Regalades.

La Mancomunitat establirà des de Novembre pròxim una Escola d'Alts Estudis Comercials per a l'ensenyança de les matèries següents: I. Geografia, Etnografia, Colonització. II. Estudis científics dels productes mercantils i de ses transformacions. III. Matèria bancària i estudis annexes. IV. Organització d'empreses mercantils. V. Economia comercial i estudis derivats. Cada una de dites matèries constituirá una càtedra que tindrà annexes els orgues i instruments necessaris per a la major eficacia pedagògica.

Han sigut inaugurades les següents estacions telefòniques del servei de la Mancomunitat: Torrelles del Llobregat, Prat de la Selva, La Selva, Vilajuiga, Vilabertrán, La Junquera, Pallejá i Sant Andreu de les Barques. Aviat podrán inaugurar-se les de Ribarroija, Begues, Corbera, Vilamaniscla i Perelada, aixís com la línia de Barcelona a Ripoll. Entre Lleida i Sarroca ja está construïda la línia telefònica, aixís com les de Agullana-La Junquera i Figueras-Vilabertrán. Han començat els treballs de les línies Martorell-Piera, Martorell-Sant Andreu, i la nova línia Almatrel-Ribarroija-Flix.

Els Ajuntaments de Sabadell, Mataró, Vilasar de Mar, Masnou, Alella, Dos-Rius, Premiá de Mar i Teyá han acordat per unanimitat dirigir-se al Govern en demanda de que entre'ls primers projectes de llei que's portin a les Corts immediatament després de sa constitució, hi figuri el de la reforma de l'Administració municipal, amb una ample base autonòmica, sigui quin sigui el nombre d'habitants dels respec-

tius municipis, i del regoneixement de l'autonomia de Catalunya i de les demés regions d'Espanya que per creurela necessaria al major desenrotllo de sa riquesa, la desitjin i sol·licitin.

MANRESA.

La Companya de carbons de Berga ha comprat el tranvia de Manresa a Bagá, i segons s'assegura, dita Companyia el farà arribar fins a Barcelona.

MATARO.

Es tracta d'establir an aquesta Ciutat uns astillers destinats a la construcció de barcos de més de cinc centes tonelades.

REUS.

El President honorari del Centre de Lectura, En Evarist Fábregas, ha adquirit i cedit al mateix dugues cases veines, a fi de que puguin disposar d'un major estatje per a les necessitats de les obres, quines aviat començarà l'esmentat Centre, a fi de convertir l'antiga casa dels marquesos de Tamarit en estatje social modernitzat de nostra primera entitat cultural.

TARRAGONA.

La Societat Anónima Astillers de Tarragona ha sol·licitat del Ministre de Foment, entretant es tramita l'expedient que ha promogut per a la concessió d'una factoria naval a aquest port, se l'autoritzi per a instal·lar dugues grades i començar tot seguit la construcció de vaixells.

VICH.

Al Teatre Principal d'aquesta ciutat tingué lloc una festa d'homenatge a nostre gran dramaturg N'Angel Guimerá, qui al presentar-se al palco presidencial sigué saludat amb grans aplaudiments. Acte seguit començá la representació de «Terra Baixa», interpretada per aficionats de la ciutat, amb la co-operació de les germanes Sretes. Mestres i Srs. Gueria i Rialp, de Barcelona.

Al finalitzar els actes En Guimerá es vegé obligat a sortir a escena per a rebre l'homenatge que li oferia tota la ciutat. Mentres l'il·lustre mestre rebia emocionat el testimoni d'estimació del públic, queia damunt de sa nevada testa una pluja de llorer, i als seus peus infinitat de corones.

Acabá festa tan brillant amb la comedia d'En Pous i Pagés «Un Cop d'Estat.»

Al sortir del teatre En Guimerá, esclatá una altre ovació.

A l'hotel Ristol es reuniren en germanívol ápet més de setanta comensals, entre quins s'hi contaven coneguts homes de lletres, la majoria del Ajuntament i altres admiradors del mestre.

Després dels brindis del tinent d'alcalde Sr. Viguer i del canonge Dr. Collell, En Guimerá, plé d'emoció, digué que acceptava l'homenatge amb especial carinyo per ésser la ciutat de Vich la terra on millor se serva i on glateix amb més força l'esperit catalá, i que si Catalunya pot enorgullir-se d'un Montserrat ont hi acudeix la gent en continuat pelerinatge per a vigoritzar l'esperit, també pot enorgullir-se de comptar amb una ciutat com la de Vich, ont hi está retratada tan fidelment l'ànima catalana.

Una gran ovació esclatá al pronunciar ses últimes paraules l'il·lustre homenatjat.

VEUS AMIGUES

DESCENTRALITZACIÓ Y AUTONOMIA

En aquesta secció publicarem tots els articles que'n diaris castellans es publiquin parlant sobre problemes catalans, i que al ensemps els considerem d'interès pels nostres llegidors.

Avui publiquem els paragrafs més interessants d'un article publicat en la revista «Espanya Económica y Financiera» i que sigueren reproduïts per «La Veu de Catalunya» el 7 d'Agost del any passat. El sol fet de que sigui atrassat no'ns ha fet desistir de publicar-lo, doncs creiem que tot lo que parli de Catalunya, i amb preferència de son problema polític, es digne d'esser no solsament reproduït, sino que és precís repetir-ho sovint:

«Al ver el triste giro que las semanas pasadas han tomado las cosas de Cataluña, hay derecho a deplorar la falta de inteligencia y tacto con que las clases políticas tratan ciertas cuestiones delicadas, es verdad, pero no de tan difícil solución y de trascendencia tanta que la suerte de la nación esté ligada a ellas.

Por esa desgraciada tendencia que nos lleva a sacarlo todo de quicio y a transformar cuestiones de administración interior en cuestiones que afectan al honor nacional y a los prestigios del Poder y hasta a la integridad de la patria, conseguimos perder nuestro imperio colonial. De todo cuanto está sucediendo se deduce que, por ese lado, tampoco ha habido enmienda, puesto que otra vez caemos en la debilidad de tratar de separatistas, malos patriotas y egoístas ciudadanos a aquellos españoles que tienen el gusto de llevar al terreno de los hechos la protesta y quejas que a todos inspira el desgobierno y la mala administración a que está entregado este país desde que la instauración del turno pacífico interesó a los dos principales partidos en el sostenimiento de los abusos de todas clases en que descansa su influencia política.

En vez de sostenerse el debate con palabras gruesas y actitudes airadas, ¿no sería más digno y más prudente discutir con serenidad lo que piden los catalanes, con la firme intención de aplicar a toda España las concesiones que el buen juicio aconsejara otorgar a aquellos?

.....
De la necesidad de las reformas estan todos convencidos, tanto más, cuanto mayor ha sido el desengaño y la humillación experimentados en diferentes ocasiones.

Estas reformas, si los partidos políticos tuviesen el instinto primo de conservación, podían y debían haberlas sometido ya, sin aguardar a otras excitaciones que a los dictados del propio interés, pues a ellos más que a nadie importa que no vaya a parar la bandera a manos interesadas en la destrucción del sistema político que los ampara; pero, como los griegos del Bajo Imperio, prefieren dedicar su vida y su poder a sofocar los pequeños conflictos y las luchas internas antes de rechazar al enemigo, cuyo avance amenaza su propia existencia.

Es natural que, ante la falta de iniciativa de arriba, hagan los de abajo algún esfuerzo para remediar los males que a todos afectan, y de la impotencia del motor central, para procurar las mejoras que de él se esperan hace tiempo, han nacido las aspiraciones descentralizadas que por toda España se notan, aun cuando sea Cataluña la que con mayor viveza las haga patentes, por estar el espíritu y la cultura más desarrollados en aquella región.

El organismo político actual, antes que confesar su incapacidad para el desempeño de las funciones que le están encomendadas, antes que reformarse y hacerse digno del poder, prefiere dar la batalla, a cuyo fin ha sacado a relucir el cristo del separatismo y de la revolución, llevando la cuestión a un terreno donde pueden peligrar muchas cosas, y muy santas, que a todos interesan.

.....

¿Vive Cataluña de España y goza del favor oficial más que otra alguna región? Pues si el egoísmo fuese el motor de todas sus acciones, ¿para qué habrían de moverse ni preocuparse de que las cosas cambiasen? Podría Cataluña adherirse a la corriente española, generalmente aceptada, y ella sería la que seguiría disfrutando los favores de España entera, otorgados por los Gobiernos, deseosos siempre de suprimir conflictos, cuestiones y disputas. ¿No es esto cierto? Lo es indudablemente. Si no, ¿por qué lisa y llanamente se le otorgó la Mancomunidad, desmembrando el conjunto de un plan de organización administrativa, cuya cúpula, cuyo remate sería ese? Si no, ¿por qué allí se hacen las exposiciones y por qué allí se vacía parte de las arcas del Tesoro? A pesar de eso, protesta; a pesar de eso, se manifiesta inquieta y disgustada y quiere una revisión de métodos y de organizaciones. ¿Para qué las quiere? ¿Para vivir mejor, progresar más, disponer de más medios y asumir menos responsabilidades? Sin duda que no, puesto que con el sistema actual puede alcanzarlo todo, con el mínimum de esfuerzo, y con el mínimum también de responsabilidades, ya que una parte mayor todavía del presupuesto español podría ser invertido allí.

Hay que suponer, por lo tanto, que, si pudiendo aprovecharse en mayor grado del favor de lo que se ha dado en llamar oligarquía nacional, protesta de la existencia de ella y renuncia a la comodidad de engrandecerse a costa del resto de España, no es un interés egoísta el que preside la acción de Cataluña en los momentos actuales, si no el deseo de recabar para sí la personalidad que como región cree tener y tiene en efecto. Es una idea grande, en fin de cuentas, es un sentimiento noble y levantado que en otras muchas regiones vive latente hace muchísimos años también, solamente que en esas falta el espíritu ciudadano y hombres capaces para hacer que aquel resplandezca con el vigor que en Cataluña. Véase, si no, Galicia. Allí, como en todas partes, la idea del regionalismo está sostenida por los poetas, los primeros que la sienten; no la han pedido ya los banqueros, como en Cataluña, según el ciclo que tales aspiraciones recorre, porque Galicia tiene la distintiva de su carácter individualista, y su cultura general es inferior a la de Cataluña; porque aun está sujeta al yugo de los caciques políticos. Pero de que la pedirá un día, acaso con formas terribles, no puede ofrecer duda a nadie que conozca aquel país y sus sentimientos y la cooperación de Cataluña será preciosa por esto.

Ahora bien: la idea del regionalismo y la de las libertades locales,

¿qué tienen que sean incompatibles con la unidad y la grandeza de la patria? Ciudadanos que quieren administrar sus asuntos, que quieren gobernarse a sí mismos, y que engrandeciendo las partes propenden a engrandecer el todo ¿en qué delinquen ni en qué faltan? ¿Qué mira egoísta puede inspirarles? Se quiere, dice, crear una oligarquía local enfrente de la nacional; se aspira a sustituir una oligarquía por otra, olvidando que donde hay espíritu ciudadano las oligarquías no prosperan y que si viven algún tiempo es al amparo del Poder central y de sus intromisiones en los negocios locales.

.....

Horroriza a muchos pensar que además del municipio autónomo, exista la región geográfica, dueña de sus servicios y gerente de sus negocios, con autonomía financiera suficiente y con su Asamblea administrativa, con su régimen de tributos, bien cernido y separado de los que el Estado estime necesario darle en su facultad soberana. Esto no obstante, es verdad que existen ha largo tiempo en el mundo Estados más ampliamente organizados, en los cuales, ni la potencia contributiva, ni la potencia cultural, ni la pasión por la patria son menos fuertes que en los Estados centralistas.»

LA VELLA SECA SECA

Conte per a infants.

QUAN en Virolet va quedar orfe de pare i mare, no va saber ont anar a dinar, ni a sopar, ni a dormir. Aleshores se posà a caminar, fins que va arribar a una casa de pagès vella i rònega.

Una vella seca seca, va obrir:—Què vols en aquesta hora?

—Si'm volguessiu donar un bocí de pa....

—Si te'l guanyessis rai!

—Diguéme lo que haig de fer per a guanyármel.

—Tenirme compte dels porcs, i anar al bosc a fer llenya.—

Y aixís varen quedar fets els tractes. Aquella mateixa tarde se'n va anar a pasturar els porcs. Però com que'n Virolet no sabia res del nou ofici, va deixar entrar els porcs a les cols i se les van menjar.

Al tornar a casa, la vella va preguntar si els porcs havien menjat bé.

—Ja ho crec. S'han menjat totes les cols.—

Quan la vella seca seca, va sentir aquesta resposta, se posà de furiosa que ni un llop afamat, i agafant un serment, va començar a apalliar al pobre Violet. L'endemà matí, la vella seca seca l'envià a cercar llenya al bosc.

En Violet anà al bosc, i no sabent res del nou ofici, tallà les branques dels arbres fruiters carregades de flor matant així, ja avans d'eixir, la fruita del istiu. A l'arribar a casa, la vella seca seca l'apelliga de valent perque havia fet malvé'ls arbres fruiters.

Amb aquest aprenentatge, ben aviat en Violet va apendre el seu nou ofici, però de res havia de servirli, perque la vella seca seca tenia tan trencada la mà, que quan no era per naps era per cols que apelligava al pacient Violet. Ara perque s'havia fet un estrip a les calces, ara perque se li havia esfilagarçat la faixa, ara perque s'havia fet una taca al gec.

En Violet ja no sabia cóm fersho per estalviar-se la palliça de cada dia, perque per més que procurava fer les coses ben fetes, sempre la vella seca seca hi trobava a dir.

Fadigat de tant sofrir, un dia en Violet va fugir, però al ser un troç lluny, va trobar al senyor rector del poble, que li va preguntar ont anava.

—No ho sé pas, senyor rector.

—Com que no ho saps?

—Ja li diré la vritat, senyor rector. Fugia perque la vella seca seca me dona tan mala vida que ja no puc soportar més.

—Alguna n'hi deus fer.

—Nó, senyor rector. Al començament no diré que nó, perque no coneixia l'ofici, però ara, sense com va ni com ve, m'apallia.—

Aleshores el senyor rector li digué que s'ho prengué amb paciència que no hi perdria rés, perque Nostre Senyor ja va dir que'ls que sofreixen en la terra gosarien de felicitat eterna en el cel.

—Peró és que jo no m'ho mereixo que'm pegui.

—Un no sab mai lo que mereix. Quan la vella seca seca te pegui, pensa que també va ser ella la qui't doná menjar quan anaves afamat.

—Aixó si que's cert.

—Doncs aquesta reflexió't farà soportar amb paciència i fins amb alegria els mals tractes. Ademés, com més ella't castigarà, més tu has de procurar ésser bo i fer obres bones i aixis Deu t'ajudarà.—

En Violet se sentí molt conformat després d'haver ohit les paraules del bon rector, se n'entornà a casa de la vella seca seca, rebent una palliça que Deu n'hi dó, per haver tardat tant en tornarhi. Però en Violet ja no va fer cás dels cops. Ell recordava molt bé que'l senyor rector li havia dit que fent obres bones Deu l'ajudaria.

L'endemà feya un fret que fins hauria glaçat els reigs del sol si hagués gosat a sortir. La vella seca seca se'n anà de bon matí cap al troç per a cullir patates, encarregant a n'en Violet que fes les sopes i que en essent a migdia les hi portés al camp.

En Violet ho va fer aixís. Va fer les sopes, procurant no posarhi massa sal per no ferles salades, ni massa oli, perque la vella seca seca no tingués motiu de castigarlo per malgastador.

Amb el fi d'esser ben puntual, se va posar a fer les sopes amb l'anticipació necessaria per poder arribar al camp a migdia.

—Avui sí-se deia en Virolet tot remenant les sopes,—avui sí que la vella seca seca no tindrà res que dir.

Quan tingué les sopes ben bullides, va tréureles del foc i les tastà per veure si estaven bé de sal. I trobantles bé, va posar l'olla dintre d'un toballó fent farcell i se n'anà cap al camp, a bon pas, a fi de no fer tart a punt de migdia. Be prou ell veia coses per entretenir-se; prou va trobar una colla de xicots de la seva edat que's divertien fent boles i figures de neu: en Virolet, que és cas de deturarshi! Ell seguía sempre'l seu camí, amb el bon desig d'arribar a l'hora convinguda amb la vella seca seca.

Peró a l'anar a atravessar el bosc que separava la casa del camp, va trobar una noieta, petiteta, tan pobre de presencia com de roba. S'estava la pobreta arraulida contra la soca d'un arbre, mig morta de fret i gairebé morta del tot de gana.

En Virolet s'hi atansá, i comprenent que aquella noieta no podria resistir el fret, se va treure el gec i la ben abrigá. Després, amb la cullera de fusta li aná donant l'escudella, fins que va veure que la nena tornava a la vida.

Aleshores, content de la bona obra que havia feta, corregué cap al camp, i ans que la vella seca seca li digués res, ell cuitá a dirli:—Ja podeu agafar el serment i apelliçarme fort.—

La vella's quedá tota parada:—¿Qué vols dir amb aixó?

—Vull dir qqe avui n'he fet dues de grosses. He donat el meu gec a una pobreta i li he fet menjar totes les sopes.—

Al sentir aixó la vella's posá tan sulfurada que corregué a agafar el serment per apalliçarlo; però ell, parant la esquena li va dir:

—Apa, féu bona feina, que sense gec tinc fret i així m'escalfareu.—

Podeu comptar lo enrabiada que's que's va posar la vella seca seca al veure que ni'l recurs li quedava d'apelliçar a n'en Virolet, perque encare seria favor que li faría. Tan enrabiada's posá, que amb l'acalorament que va pendre i amb el fret que feia, va agafar un enramament i ja no va passar d'aquella nit.

L'endemá en Virolet aná a avisar al senyor rector per que li donés sepultura, i després de resar un Parenostre per la seva ánima, en Virolet va ser desde aleshores amo i senyor de la masía vella, dels porcs i de la terra de la vella seca seca.

D'ençá d'aquell dia, en Virolet no's cansá de dir, com el senyor rector, que al que fá obres bones Deu l'ajuda. Si ell no hagués donat el gec i les sopes a la pobreta, la vella seca seca no hauria tingut la pensada d'enramarse per un mai més.

J. M. FOLCH i TORRES.

LO ANYORAMENT

CANSÓ CATALANA

I
Sento en mi greu frisansa:
Viu se insinúa
Fer malestar;
Tot lo del mon me cansa...
Lo cor se 'm núa...
Y ay! vull plorar!
Jove aborresch la vida.
Trista afluqueixo
Terriblement!
Y ay! ma mare afizida
Diu que pateixo
De ANYORAMENT!

Cert qu' es un fer tormen
Lo mal de ausenc
Cert qu' es un fer tor
LO ANYORAM

II
Ronch soná u
Que a v

Mes ¡ay de los cors!
Que son eixas noyas
Las més ricas toyas
Del MES DE LAS FLORES! !

La vesprada al camp regala
De albas perlas bona almosta.
Lo sol bell fugí á la posta.
Y de estels s' omple 'l cel blan.
PASTORETAS, ans no sone
De la queda la campana,
Ballarém una pavana
Ab vosaltres, si així os plau.
Y 'ls acells de dins son niu
Glosarán una tonada...
Los acells de dins son niu
Glosarán un cant festiu

Sota de un sálzer, sentada una nina
Trena joyosa son rich cabell d' or:
Es son mirall fresca front cristallina
Es sos adornos violetas del bosch.
Es teixint matizada guirnalda.
Es sos cos, que es de gracia un
Es son blanch cabridet á la
Es son que 'l festiu rossinyol
Es los cors!
Es las noyas
Es las toyas

64 LOS

Escálams p
Coloqui 'l bon
La canya del tim
Empunye 'l timon
La teya enlluernado
Encenga 'l pescador.
Y 'l cove y la fitora
Prepare sens remor.

Al mar lo palangró
Y vibre una cansó.

II
Mar en fora comanda 'l llauit
Brau patró que prediu com oracle.
Puic sent jove ha adquirit habitut
En la pesca y embats de la mar.
Y ab giny un obstacle
Sab be superar.
Mes llur ánima resta en la costa
Des que al cor li fletxaren quelcom
Los ullets de una nina disposta...
De la hermosa pubilla de un prom.

Nina que al mar:
Trista devalla.
Cuan lo nou jorn
Se hi enmiralla.
Y recull los sospirs que ab amor
Al vent fia lo brau pescador:

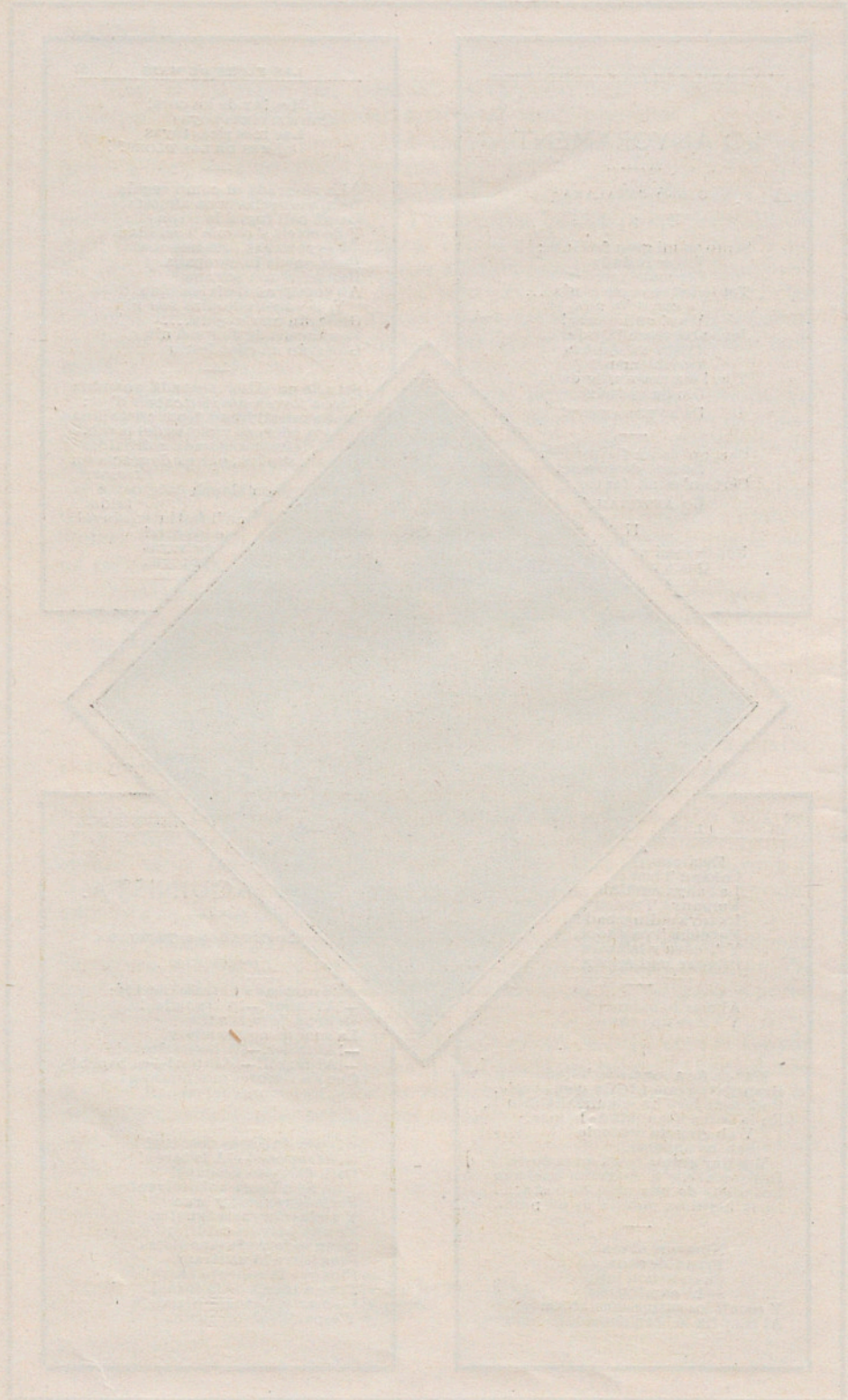
LA QUINISTA.

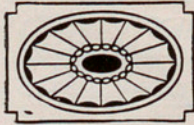
CANSÓ CATALANA COREJADA.

INTRODUCCIO

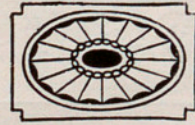
La campana al treball crida:
—¡Al taller!—¡A treballa!
Es lo pa de la familia
La suor de nostre afany.
—¡Al taller!—¡A las enclufas!
—¡Al cargol!—¡Al torn!—¡Al banch!
Que los timbres mes honrosos
Son los timbres del treball.

I
¡Dali, dali sens descúns!
—¡Afanyéms!—¡A la tarea!
Dali, dali sens descúns!
Lo foch furga ab lo silventre
Forjador expert y brau
Y ab las curvas estanallas
Té una barra á caldejar
Quan lo ferro fa estr-lletas
Fina sorra hi va tirant.
Fins que la ruhentá barra
Trau á temps de la fornal.
Lo martell hauger blandeja
Y esparjits á son alcáns

SPORTS

PARTITS DE LA COPA "COMAS"

Catalunya-Santa Maria.

Aquesta original copa, cedida pel nostre volgut amic l'artista En Francesc Comas, i quina a la fi ha sigut guanyada per nostre primer *team*, sembla talment que arribà a nostres futbolistes com un estímul i una ensenyança, demostrant-lis que no hi ha que aclaparar-se per una derrota, sinó tot lo contrari, treballar amb fé i entusiasme per a obtenir la revenja.

El primer partit va esser una exhibició de dissort. La majoria dels nostres es presentaren en un estat casi *comaloso*; uns víctimes de la passa, altres amb unes ulleres que demostraven a les clares una nit de... lluna.

Per part dels contraris eren onze jogadors bastant fresquets (que'ls que no ho estaven bona cura van tenir de no presentar-se) disposats a quedar-se amb la copa, quina allavors els hi agradava d'alló més, degut a certa dedicatòria que porta.

El resultat va esser desesperant per els nostres, quins vegeren entrar per dugues vegades la pilota per la seva porta.

Aixó va passar an el camp del «Espanya»; però en el segón partit, en el camp del «Catalunya», va esser un altre el resultat. Sense son i amb moltes ganes de presumir davant de les xamoses damisel·les que hi assistiren, els nois s'hi van posar tan de valent, que varem tenir el gust de veure foradar per tres vegades la porta castellana, no sense que'n Segón, donant proves d'una gran magnanimitat, deixés entrar una vegada la pilota per la porta catalana, degut a un soberbi remat d'un *corner*.

El tercer partit, ¡ai mare de Deu! semblava que la copa anava a parar al seu destí, o sigui on diu la famosa dedicatòria.

D'una part el Catalunya, mancat de dos bons elements, va recórrer als seus suplents; en canvi de l'altre, ens donaren la grata sorpresa de presentar-nos el seu *team* reforçat amb alguns suplents del primer equip del «Espanya». Però l'amor propi va donar tals forces als nostres, que quan acabava el primer temps, una tirada de *corner* den Manel Mainou i rematada amb el cap pel seu germà Victor, colocava la pilota en la cistella hispana. Els castellans van decidir *quitarles el gusto a los nois*, però estaven de tanta pega, que havent pres en Manel la pilota pel seu compte, corra a la porta contraria i amb totes les agravants d'alevosia i ventatja tira una puntera que assegura el segon tanto. Estavem venjats i la copa era nostra. ¡Avant, Catalunya!

I are senyors jogadors, amb el vostre permís, si us plau, tres consells: Senyors devanters: menys personalisme i ganes de lluir-se sols. Senyors mitjos: més decisió, es dir, no deixar mai que'l contrari toqui bola. Senyors defenses: un xic més de malícia.

QUIMET.

NOVES

Aviat començarem a repartir als nostres subscriptors la primera entrega de la Biblioteca "CANIGO", per a la que han ofert obres En Marian Vilamar, En Joan Auli i En E. Blanch, comptant ademés amb algunes obres d'escriptors residents a Catalunya.

Estem preparant un número dedicat a Mallorca, en el quin hi figuraran treballs dels més coneguts literats mallorquins i vistoses fotografies, aixís com elegants suplementos artístics.

An aquest número en seguirà un altre dedicat a la hermosa regió valenciana.

Per haver rebut amb molt retràs el material corresponent al suplement musical, dedicat al Club Catalunya de Sports i que devia sortir en aquest número, el publicarem en el vinent.

CONFERENCIES EN EL ORFEO CATALA, S. A.

El dia 25 del mes passat tingué lloc en el saló d'actes una vetllada *literaria-musical*. en la que's donaren dugues conferencies baix els següents temes: *La Personalidad regional de Cataluña i El regionalismo español bajo sus aspectos; histórico, sentimental y político*, llegint-les els senyors Modest Alvarez Ribas i Francesc de P. Juanico, autors respectius dels esmentats treballs, essent aplaudits al final per la nombrosa concurrència que hi assistí.

La senyoreta Adelina Plá, acompanyada al piano per el senyor Joan Auli, cantá algunes cançons populars catalanes, totes elles amb ver sentiment, fent-se mereixedora per sa veu exquisida dels aplaudiments de la concurrència i havent sigut obsequiada amd una hermosa toia.

OBITUARI.

Segons una nova publicaJa en un dels diaris del matí, el dia 9 de Juny morí a París el conegut pintor catalá en Joan Sala.

La seva mort sigué molt sentida en els centres artístics de la capital de França, i son enterro sigué una veritable manifestació de dol, en la que hi pengueren part representacions de totes les classes socials, entre les que s'hi contaven nombrosos artistes i escriptors.

El dia 2 de Juny morí el malaguanyat amic en Francesc Serra Juliá, víctima d'una bronquitis pulmonar que'l tingué al llit més de sis mesos. Malgrat tots els esforços de la ciencia mé dica, no pogué salvar-se.

El finat va ésser un dels fundadors del primer Centre Catalá; quan aquest va disoldres, trevallá amb entussiasme en la constitució de la nova societat Foment Catalá. Aquesta no va durar gaire temps, i al tancar-se ingressá al Orfeó Catalá, havent sigut un dels més entussiasstes cantaires i havent desempenyat el càrrec de Secretari per espai de quatre anys.

Tot just tenia 37 anys i en portava 18 de residir a aquest país.

Rebin la seva mare i els seus germans, ausents, el testimoni de nostre sincer condol.

FUNDADOR I DIRECTOR:
JOSEP BAUSA RABASA.

SECRETARI DE REDACCIÓ:
ESTEVE BLANCH.

COLLABORADORS:
**JOAN AULI. ALBERT ROCA.
MARIAN VILAMAR.**

Redacció, Administració i
Impremta:

5ª Arcos Belem 75.
Telef. Eric. 55-33.

Direcció per a correspondència:
Apartat Correu 410.

Punts de venda i subscripció:
Llibreria de Frederic Ferrer,
4^a S. Juan de Letrán, 54.
Tabaqueria de Josep Vallés,
Av. 16 Septiembre, 37.
«Anita» Av. F. I. Madero, 57.

Representant a Barcelona:
LLUIS BRACONS PADRO.
Carme, 56.

Preu de subscripció:

País.....\$1.00 trimestre.
Estranjer....Ptes. 2.50 ,,
Número del mes...\$0.35

S'admet col·laboració literaria i
artística.

No's retornen originals, encare
que no's publiquin, ni es sosté
correspondència sobre'ls mateixos.

DIRECTORI.

ANILINES.

Compañía de Anilinas Hispano
-Suiza. Av. Uruguay, 56 Tel. Eric.
48-77. Méjic, D. F.

ARTICLES PER A LES ARTS GRAFIQUES.

Josep Bausá Rabasa. 5a. Arcos
Belem, 75. Tel. Eric. 55-33. Mé-
jic, D. F.

AUTOMOVILS, REPARACIO

Rafael Batllori. 4a. Enrico Mar-
tínez, 35 i 2a. Tolsa. Tel. Eric.
Méjic, D. F.

BARBERIA.

Mateo Balsells. 5a. Bolivar, 41
Méjic, D. F.

BRODATS.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57.
Tel. Eric. 41-42. Méjic, D. F.

CAFE.

«La Flor de América». Joan Ge-
lada. Av. I. la Católica, 7. Tel.
Eric. 80-50. Méjic, D. F.

«Salón Inglés.» Climent Salvá.
3a. Bolivar, 29. Tel. Eric. 13-75.
Méjic, D. F.

CAMISERIA.

«La Gran Bretaña» Manuel Puig
i Cía. Av. 16 Septiembre, 49.
Tel. Eric. 31-25. Méjic, D. F.

«Las Novedades» 2a. Bolivar,
22. Tel. Eric. 43-45. Méjic, D. F.

CARBO DE BOLA.

Enric Moreno. Fábrika «La Po-
pular» 4a. Sastrería 50. Tel. Eric.
92-73, Méjic, D. F.

CARROCERIA.

Rafael Batllori. 4a. Enrico Mar-
tínez, 35. i 2a. Tolsa, Tel. Eric.
Méjic, D. F.

CONSERVES.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48.
Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

CONSTRUCTORS.

Safont i Bosch. Av. F. I. Ma-
dero, 10, desp. 5. Tel. Eric. 99-03.
Méjic, D. F.

FILS PER A CUSIR, ETZ.

Olager Ordeig. Fábrika. 3a.
Penitenciaria, 34. Tel. Eric. 57-
74. Méjic, D. F.

FOTOGRAFIES.

«Napoleón» Av. F. I. Madero, 47
Tel. Eric. 7-90. Méjic, D. F.

Eusebi Vidal. 3a. S. Juan de Le-
trán, 34. Tel. Eric. Méjic, D. F.

GRAVATS.

A. Salcedo. 1a. Niño Perdido, 1
Tel. Eric. 36-87. Méjic, D. F.

HOTEL.

Hotel Hidalgo. Av. 16 Septiem-
bre, 39. Tel. Eric. 93-13. Méjic,
D. F.

IMPREMTES.

Enric Gavaldá. 4a. Mesones 110
Tel. Eric. 49-59. Méjic, D. F.

Tallers Gráfcics de «CANIGÓ» 5a.
Arcos Belem, 75. Tel. Eric. 55-33
Méjic, D. F.

JOIERIES.

Bonnin. 5 de Mayo, 57. Tel.
Eric. 45-45. Méjic, D. F.

Joan Guerri. Av. F. I. Made-
ro, 57. Tel. Eric. 9-25. Méjic,
D. F.

LICORS.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48. Tel.
Eric. 53-10. Méjic, D. F.

LITOGRAFIA.

Litografía Española. Plaça S.
Salvador el Seco, 7. Tel. Eric.
15-54. Méjic, D. F.

MISTOS, FABRIQUES DE

Almela, Montull i Cía. 4a. Go-
rostiza i Av. Trabajo. Tel. Eric.
90-54. Mex. 64-66 Negro. Méjic,
D. F.

Ramon Roviroso. 2a. Mercado,
25. Méjic, D. F.

MUDANCES, AGENCIA DE

Francesc Gou. 1a. Capuchinas,
15. Tels. Eric. 1-77. Mex. 14-39.
Méjic, D. F.

NUVIATJES.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57.
Tel. Eric. 41-42. Méjic, D. F.

OLIS.

Iñesta Germans, 4a. Sol, 48.
Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

PASTISSERIA.

«La Flor de América». Joan Ge-
lada. Av. I. la Católica, 7. Tel.
Eric. 80-50. Méjic, D. F.

PUNTES CATALANES.

«Anita» Av. F. I. Madero, 57.
Tel. Eric. 41-42. Méjic, D. F.

REPRESENTACIONS.

Josep Bausá Rabasa. 5a. Arcos
Belem, 75. Tel. Eric. 55-33. Mé-
jic, D. F.

O. A. Carles. Av. Balderas, 62.
Tel. Eric. 2-60. Méjic, D. F.

Compañía de Anilinas Hispano-
Suiza. Av. Uruguay, 56. Tel.
Eric. 48-77. Méjic, D. F.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48.
Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

RESTAURANTS.

Hotel Hidalgo. Av. 16 Septiem-
bre 39. Tel. Eric. 93-13. Méjic, D. F.

Salón Inglés. Climent Salvá 3a.
Bolivar, 29. Tel. Eric. 13-75. Mé-
jic, D. F.

Triangle Inn Restaurant, Av.
Balderas i Morelos. Méjic, D. F.

ROBA, MAGATZEMS DE

«La Gran Bretaña» Manuel Puig
i Cía. Av. 16 Septiembre, 49.
Tel. Eric. 31-25. Méjic, D. F.

«Las Novedades» 2a. Bolivar,
22. Tel. Eric. 43-45. Méjic, D. F.

SABATERIA.

Sabatería del Elefant. Av. I. la
Católica, 12. Tel. Eric. 25-79.
Méjic, D. F.

SASTRERIES.

«La Gran Bretaña» Manuel Puig
i Cía. Av. 16 Septiembre, 49.
Tel. Eric. 31-25. Méjic, D. F.

«Las Novedades» 2a. Bolivar,
22. Tel. Eric. 43-45. Méjic, D. F.

SAVONS INDUSTRIALS.

Compañía de Anilinas Hispano-
Suiza. Av. Uruguay 56. Tel. Eric.
48-77. Méjic, D. F.

TABAQUERIA.

Tabaquería Josep Vallés. Av.
16 Septiembre, 37. Méjic, D. F.

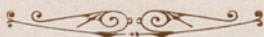
VINS.

Iñesta Germans. 4a. Sol, 48.
Tel. Eric. 53-10. Méjic, D. F.

"LA GRAN BRETAÑA"

SASTRERIA, CAMISERIA I ROBA FETA.

Nostres trajos a la mida

satisfán

el gust més exigent.

M. PUIG Y CIA.

TEL. ERIC 31-25.

Av. 16 DE SEPTIEMBRE 49.

◆◆ MEJIC, D. F. ◆◆

Gran varietat en corbates,

camises i tota mena d'articles per a senyors.

LA PERLA

FABRICA DE MISTOS.

Ramon Rovirosa.

2a. MERCADO, 25 APARTAT 829

MEJIC, D. F.

SALON INGLÉS

Cafe i Restaurant.

SERVEI ESMERAT.

CLIMENT SALVA.

3a. BOLIVAR 29. -- TELEFON ERIC. 13-75.

S'ADMETEN ABONATS.

DOLCERIA, PASTISSERIA
— I CAFE —
LA FLOR DE AMERICA

Av. Isabel la Católica, 7 - -
- - Teléfon Ericsson, 80-50.

JOAN GELADA

Nostre

XACOLATA AMERICA

és d'istil netament espanyol.

Nostre

BISCUIT GLACE

és lo que ha portat més fama a aquesta casa.

**Trajos bons, baratos i ben tallats,
sols a LES NOVETATS.** _____

2a. BOLIVAR, 22.

(devant del Orfeó Catalá, S. A.)

FOTOGRAFIA ESPANYOLA

EUSEBI VIDAL

3A, S JUAN DE LETRAN, 34

MEJIC, D. F.

ESPECIALITAT EN FOTOGRAFIES DE NENS

AQUESTA CASA NO COBRA LUXE, PERXO ELS SEUS PREUS
SON ECONOMICS

Litografía Española.

Plaça S. Salvador el Seco, 7

Apartat 1198. Teléfon Ericsson 1554.

Méjic, D. F.

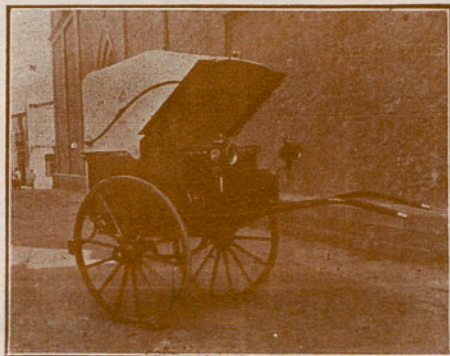
Es desempenyen tota mena de
treballs litogrífics, en etiquetes,
marques, etz. etz i amb especiali-
tat anelles per a puros. ♣ ♣ ♣ ♣

Carrocería i Ferrería

DE
Rafael Batllori.

Balconeria i tota mena de montu-
res de ferro. Construcció i repara-
ció de carroceries d'automovils i
carros; pintura i vestiment dels
mateixos. ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻

4a Enrico Martinez 35 i 2a. Tolsa
Tel Eric. Apartat 2007. Méjic, D. F.

"ANITA"

Brodats, Punes Catalanas, Nuviatjes.

Especialitat en els encàrrecs. - - - - -

Av. F. I. Madero, 57. - Tel. Eric. 4142.

- - - - - Méjic.

Fábrica de Carbó de Bola

"LA POPULAR"

—♦♦♦—
ENRIC MORENO.

♦♦♦♦♦
DE DOBLE DURACIO QUE'L D'ALZINA.

NO FA FUM NI MALA OLOR.

4a. Sastrería 50.

Teléfono Eric. 9273.

Méjic, D. F.

SALCEDO

GRAVADOR

QUAN NECESSITEU
ELIXES BEN AGRADATS,
ENVIEU-LOS A
PER ALS MEUS TALLERS.
TENU-MO BEN PRESENT,
US CONVE NO OBLIDAR-MO.
1.º NIÑO PERDIDO, 1.
TELLEFON
ERIC 3687-MEX. 575-RELI.
MEJIC, D. F.
ELS ELIXES D'AQUESTA
REVISTA SON FETS
EN AQUESTA CASA.

Bonnin

JOIERIA I RELLOTJERIA.

Av 5 de Mayo 57 Méjic, D. F.

Teléfon Eric 4545.

Tallers de Gravats,

Joiería i Rellotjería

JOIES DE TOTES MENES

Els millors preus de la
Capital.

Senyor Comerciant,

no hi posi dupte:

Qui no anuncia

no ven. :- :-

SAFONT I BOSCH.

CONSTRUCTORS I CONTRATISTES.

Av. Francisco I. Madero 10, despatx 5.

Apartat 1921.   :-   Teléfon Eric. 9903.

MEJIC, D. F.

ANIS KANGURO

ES EL MILLOR

AGENT EXLUSSIU:
JOSEP BAUSA RABASA
AP. 410 - TEL. ERIC. 55-33
5A ARCOS BELEM 75 - MEJIC

Un calçat de bon gust:

Una marca de calçat americà per a les
xamoses senyoretetes del ROSER CATA-
LA, quina ha contribuït a fer famosa a la

Sabateria del Elefant.

Casa Central: Av. Isabel la Catòlica, 12.

Sucursal A: Av. Hombres Ilustres, 75.

Sucursal B: 3a. Tacuba, 37. □ □ □ □

Alguns dels articles per el número d'Agost,
 primer aniversari de la mort de W. Enric Prat
 de la Riba: p. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Crònica
 La Nacionalitat Catalana
 E. Prat de la Riba
 In Memoriam De Carà a la Catalunya. Josep Carner
 Els hostes artistes. El Quatre Renaixement
 Vius Amics. Problemas Nacionales
 De Catalunya Estant. els
 Suplement Artistic. Roser Català.
 Suplement musical dedicat al Club Catalunya de Sports

Alguns dels articles per el número d'Agost,
primer aniversari de la mort de N'Enric Prat
de la Riba: □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Crònica.

La Nacionalitat Catalana, E. Prat de la Riba.
In Memoriam. De Cara a la Muntanya. Josep Carner.
Els nostres artistes. El Quartet Renaixement.
Veus Amigues. Problemas Nacionales
De Catalunya Estant, etz.

Suplement Artistic.

Roser Catalá.

Suplement musical dedicat al Club Catalunya de Sports.

